

Improvisant Inabastable

Les peces seleccionades, una a una

per Jordi Gaspar
2013-14

Les peces que he seleccionat

Totes les peces que he gravat no podien anar en un àlbum. Se suposa que hi haurà un moment en que un altre posarà aquell CD en el seu cotxe o al seu menjador i hauria de tenir una experiència interessant. I la millor manera de fer això que se m'ha acudit és convertir la tria en una experiència creativa. Per això he escollit aquestes peces i en aquest ordre, de manera que l'una darrere de l'altra convidi a deixar-se anar i anar-se trobant petites sorpreses.

Hi ha altres peces que han quedat fora de la tria. Per mi no son ni millors ni pitjors, ni és material inutilitzat. Al contrari, tot això ha rajat en un moment en que tenia sentit i aquest és el valor que li dono. Un altre dia potser rajarà alguna cosa derivada de alguna de aquestes idees, i tindrà importància en aquell moment. I si res d'això no passa, crec que tampoc importa gaire.

I he renunciat a la idea inicial, de gravar *impros* i després fer-ne transcripcions i aprofitar-ne parts per construir composicions. Em resulta molt complicat, quasi antinatural, aïllar una part de la part que venia abans. Normalment és el context, el que ve abans i després, el que dona sentit a cada part. Fer-ho és com retallar una foto de un paisatge i només agafar-ne un tros on hi ha uns arbres molt macos.

També he renunciat a transcriure una *impro* i aprendre'm-la de memòria per tocar-la en un directe. Queda desproveïda del sentit. Ja no seria la instantània del meu inconscient de aquell moment, ara seria com interpretar un impromptu compostat per un altre (era jo però fa molt temps...).

Bachiana

Sense voler, respira Bach. Té la forma de aquelles petites invencions i estudis, en canvi té les coses que jo faig. Va començar com una *impro* en que donava facilitats per canviar de compàs o per sortir de l'entorn tonal o per sortir de la estructura de un nombre parell de compassos. A mida que anava endavant vaig anar reconeixent els colors i acceptant la proposta. El principi és vigorós, es nota que portava dies esperant arribar allí per posar-m'hi; i el final arriba naturalment.. El missatge és un poc apolític, tot el núvol de coses que tenia al cap encara no raja del tot i, per això, tinc la sensació de que no estic entrant en matèria. Però mesos després la segueixo escoltant i em reconec.

Arguments

A l'ermita de Airexa, aquell dia em va acompanyar el cosí Sisto. Ja li vaig explicar que el que jo feia eren improvisacions i que de sobte podria estar en silenci una estona, que si plau no fes cap mena de soroll.

Tot i així, la experiència de gravar *impros* (introspectives o no) havent públic era novetat. El primer que vaig tocar va ser això, Arguments. Són les explicacions que dones quan defenses una posició, aquí és on estic ara, per qui vulgui escoltar-ho. No sé què va pensar del que va escoltar, després de tres o quatre *impros* va marxar i, quan vaig recollir tot al final de la sessió, vaig anar a casa seva a tornar-li la clau i em va convidar mentre m'explicava històries dels seus avantpassats. No sé si preguntar-li, aquest any quan el torni a trobar, si li va agradar el que jo tocava; segurament fora profitós saber el que va percebre més enllà de la musica

Malson

Aquesta peça és també una "*improvisació compositiva*". És del mateix dia que Arguments, però més endavant, quan ja estava sol a l'ermita. En els malsons vius situacions que, analitzades fredament, potser no son bones ni dolentes, és la teva percepció que fa que les visquis malament. I en acabar cada episodi, el que passa després és sorprenent. En aquest moment

acabava de fer una *impro* amb notes llargues i harmònics, amb la sensació creixent de que no estava sol del tot, allí davant l'altar, amb família enterrada uns metres enllà de la pared i en aquella ermita edificada sobre un antic cementiri celta. Pensar en un malson era en aquest moment un pel agosarat.

Interior de
l'ermita de
Airexa

Hardlife

La vida és dura. Punt. Obres l'aixeta i surts corrents, no hi ha temps per pensar cap a on, és l'instint qui mana, i la teva trajectòria és el teu retrat d'aquell instant. Un personatge molt famós va dir que després d'allò tan important, el dia següent seria dimecres igualment. Passen coses que percebem com transcendents i, després d'una estona, es fa de nit com cada dia.

Escolto un altre cop la peça i penso en el color del mode disminuït que feia servir Messiaen i que he estat estudiant, i per associació, el cap em porta a aquella peça del Dave Liebman, "*The Grabble and the Bird*", que ell va compondre després de visitar un camp de concentració on va trobar contrast entre el terra de grava -per a ell, sòrdid- i un ocell que cantava en un arbre com si res.

Viatge astral

La segona sessió a Airexa em vaig assegurar de anar sol. Després de donar voltes a la sessió anterior, pensava en eliminar les presses, aprofitar al màxim la sonoritat i, si era possible, fer només una *impro* ben llarga, igual que nadar per sota l'aigua sense sortir a respirar. És la idea que tinc formada del viatge astral, no pots nadar i guardar la roba, has de passar de la roba; i acceptar el que hi veuràs. Vaig estar molta estona tocant harmònics, notes llargues, notes curtes i silencis llargs, fent "sorollets", tot gaudint del só en aquell punt físic davant l'altar on reps la reverberació de la sala de l'altar i la sala dels bancs alhora.

Tímid

El subconscient n'és, de tímid. no surt per les bones, Has de fer com si res, parlar del temps, de fútileses, i va sortint. Les melodies també tenen el seu procés. Dos notes poden fer una melodia, però el compositor ho ha de saber reconèixer en aquell moment, o la idea es perd. Dos notes poden passar desapercebudes, però si les repeteixes ja semblen pregunta i resposta. El mecanisme dons, pot ser improvisar qualsevol motiu que surti -del subconscient- i repetir-lo o seqüenciar-lo, llavors el motiu passa a ser idea. En la pràctica, serveix per iniciar la conversa musical, a mi personalment m'interessa més el que ve després.

Dol

En la primera sessió al *hórreo*, després d'una estona tocant, vaig arribar a la conclusió de que tot això del papa no ho podia contenir, estava influenciant tot el que feia i era qüestió de acceptar-ho i tirar endavant. No acabava de sortir-me'n i vaig pensar l'estratègia de fer *impros* curtes canviant de estàtica/textura cada cop. D'aquí surten els tres exabruptes que hi ha en aquest disc (Hardlife, Decoy Mode i Exabrupte), l'entre un i l'altre va sortir aquesta música, aquest dol.

Shock

El títol és molt posterior a la pròpia sessió. Es una mena de fermata que vaig improvisar després de Dol. Un microclima absurd. Hi ha uns canvis harmònics que insinuen canvis més transcendents, canvis pels que no estàvem preparats.

Exabrupte

Aquesta peça està produïda agafant de partida una "impro-exabrupte": Pensar en fer un reneç, sense preparar comences a tocar el que surti y a una velocitat en que no puguis prendre decisions conscients. Després he muntat la peça tot pensant en escenificar la idea inicial: L'exabrupte mateix, la repetició (quan estàs molt enfadat no tens prou amb un reneç) i la sortida, afectada i tot dient coses sense sentit.

Inabastable

El primer dia de Airexa, després de jugar amb el só i l'espai, i després d'haver improvisat "Malson", però encara amb la sensació de que potser aquelles "ánimas" que diu que "haberlas, haylas" podien estar rebent la meva ofrena amb certa complicitat. Inabastable vol dir que no pots processar tot el que estas rebent, tots els fets van massa de pressa i no arribes prou lúcida ni prou fort com per assimilar-ho.

Teranyina

Del segon dia a Airexa. Després de cinc *impros* ja tenia la sensació de haver acabat tots els colors que tenia a la paleta. El que anava sortint ja era part dels sorolls de l'ermita, com tots aquells animalons que t'hi trobes. I vaig imaginar que feia un zoom des de un altre estel, cada cop més gran m'anava apropant a la terra fins arribar a un racó del jardí on hi havia una aranya que teixia la seva teranyina i, poc després, la petita tragèdia de la mosca enganxada, tot plegat no tenia cap importància quan tornaves a allunyar-te i no podies ni recordar on era el país aquell.

Decoy Mode

Als 80', Miles Davis (amb la ajuda de John Scofield) va gravar aquest disc, Decoy, on hi ha varies peces que exploren el mode disminuït que Messiaen havia fet servir 40 anys abans, sobre base rítmica funk, Vaig pensar en una impro-exabrupte i va sortir això... És una *impro* curta. Això (de que surtin curtes les *impros*) em passa quan, després de començar-les, entenc tot el que estic fent i reconec d'on ve; vol dir que el que em volia explicar a mi mateix ja està explicat.

A Sean

Sempre en les sessions de *impro* o de composició hi ha un moment en que sembla que està tot dit per avui i que el millor es deixar-ho. Després, sempre hi dubto. Tot està en el nostre cap, o sigui que amb la preparació adequada podríem continuar, només falta saber cóm. De vegades, en aquests moments, de pur cansament abaixes els filtres que inconscientment poses sobre el que et raja i, surt aquell tros de musica irrepitable, després ja estaràs massa cansat. Aquesta peça és la darrera d'una de les últimes sessions, amb aquesta sensació de fora de temps però amb la fe de que tot és possible si fas el que has de fer. El resultat m'agradava des de la primera audició. Més endavant, el meu amic el Jordi Farrés, que també va conèixer el Sean Levitt, em va explicar que el Sean deia que, si ets artista, has de poder fer que passi "allò", les paraules eren "make it happen". Jo admirava el Sean, però la meva relació amb ell, trenta anys enrere, era difícil; quan ell estava lúcid i ens trobàvem a la porta del Taller de Músics, em prenia el pel: "¿Qué haces en la telefónica, tío? ¿Qué pasa contigo?". Després, en els concerts, sempre recercava allò...I allò no estava farcit només de notes i ritme, també hi havia màgia.

Al baix acústic

Amb tot el que hi ha i aquí estem, obsessivament: afinant, polint, practicant, improvisant, interpretant, ordenant, connectant, millorant, mecanitzant.... En

alguna bifurcació anterior hem escollit un instrument i creix amb tu. M'agrada pensar que a la tribu soc music.

Aquesta *impro* és com un petit resum de tot plegat. Comença amb unes notes llargues, acceptant que si no passa res més, ens quedarem allà mateix. Després floreix i apareixen unes ramificacions, un diàleg introspectiu que va agafant volada, representa una visió particular, la meva percepció en aquest moment. I sobtadament apareix una nota *inesperada*, un error, i a més a més és una corda a l'aire. Però no és un error, és una nota real, la corda estava allí tota l'estona. És com topar amb el món real.